

Visitationstal – Märsta pastorat

Kontraktsprostvisitation den 9–11 och 14 april 2024.

Tema: ”Att bygga församling genom teambuilding”

Tack allesammans, för en berörande mäsas, som också avslutar den kontraktsprostvisitation som vi haft här hos er i Märsta pastorat under den gångna veckan. Visitation sker vart fjärde år, med eller på uppdrag av biskopen. I år är det jag, som heter Anders Johansson och är kontraktsprost här i ert kontrakt, som med glädje fått dela några dagar med er, på olika sätt.

Visitationen är ett tillfälle för samtal och gemensam reflektion kring vad det kan innebära att vara kyrka tillsammans. Det handlar om att uppmärksamma allt det goda ni vill göra för att bygga en levande kyrka och levande församlingar, och det som ni redan gör och är för att vara det. Men det handlar också om att biskopen har tillsyn gentemot sina församlingar. Allt ska gå rätt till alltså.

Svenska kyrkan är en episkopal kyrka, det innebär att grundrelationen som kyrkan gestaltar är relationen mellan Biskop och Församling. Mellan dig som kristen och biskopen. Men ganska tidigt i kyrkans liv så hann biskopen inte med att själv upprätthålla denna relation till församlingarna, då kyrkan växte under de första århundrandena. Biskopen delegerade därför stora delar av sitt ansvar till sina präster.

Vi som är kyrkoherdar, jag är det i Knivsta och Annika som är här, har ett ansvar över ett antal församlingar i biskopens ställe. Till kyrkoherdarnas hjälp har vi komministrar. Vet ni vad ordet betyder? Det betyder ”med-tjänare”, en fin titel som visar vad kyrkans ledarskap handlar om. Att vara herdar för församlingarna.

Det tredje ämbete förutom biskop och präst är diakoner. Ordet diakon betyder också tjänare och uppdraget handlar om att visa på Guds kärlek i handling. Sedan har vi alla andra tjänster och uppdrag som på olika sätt finns med och bygger det andliga hemmet som vi kallar för församling.

Men viktigast av allt, precis som dagens tema handlar om, så är vi alla: biskop och alla vi andra, underordnade den store herden Jesus Kristus.

Nu har det blivit dags för mig att berätta lite om vad jag tänkt på och sett under mitt besök. Men först vill jag rikta ett stort och varmt tack till alla som bidragit till visitationen, på olika sätt. Alla som jag och notarie Sanna fått möta bland er som kommit förbi – för en fika eller soppa, ni som är ideella, förtroendevalda, kyrkvårdar, anställda. Vi har mött konfirmander och barn, Svenska kyrkans unga, ni som lagat mat, städlat, dukat och ställt fram snittblommor, ni som blåste bort höst och vinter från parkeringen i onsdags, ni som planerat andakt och gudstjänst, förberett musik och ni som bjudit på tankar och reflektioner i programmets alla delar. Tack så väldigt mycket! Och ett särskilt tack till kyrkoherde Annika, kyrkorådets ordförande Rune och vice ordförande Björn, som verkligen välkomnat oss med värme och omsorg.

Visitationen här hos er har väglets av ett tema. Det har handlat om att ***”Att bygga församling genom teambuilding”***. Vad kan det innebära? Att bygga församling och team? Vad behövs för att skapa utveckling i det? Och hur hänger teambuilding ihop med kyrkans uppdrag?

Det är frågor som vi har samtalat om på flera sätt och i olika sammanhang, i personalmöten och i enskilda samtal, i dialog om begravningsverksamheten och kulturarvet, i möten med fokus på samverkansmöjligheter på Arlanda, hos Migrationsverkets återvändarcentral, i biblioteksverksamheten i Rosersberg och tillsammans med Skepptuna prästgård AB. Vi har fått inspireras av engagemang och idériakedom i samtal med Svenska kyrkans unga och i diskussioner med er som bidrar som förtroendevalda och som kyrkvårdar. Också besök hos Valsta kyrkokör och ett kortbesök hos Lunda barnkör har hunnits med, liksom en visning av pastoratets diakonala secondhand-butik. Och så har vi såklart fått be tillsammans i flera av era fina kyrkor, där vi exempelvis bjudits in att reflektera kring perspektiv i livet och se varandras sanna färger, våra ”true colors”, som er ungdomskör sjöng för oss i tisdags.

Många är medskicken kring vad teambuilding kan handla om. Ni som jobbar med att ta hand om pastoratets kyrkogårdar berättade om vikten av delaktighet för att skapa ett gott samarbete. Att samtala om vad ni har till uppdrag att göra tillsammans och sedan hjälpas åt, för att slutligen också glädjas åt det ni åstadkommer och se att bidrag som kan kännas små skapar något stort i helheten. Ni som arbetar här i Valsta, på kansliet, bidrog med liknande reflektioner och poängterade hur viktigt det är att visa varandra respekt för att skapa ett gott samarbete, där olika personers kompetenser tas tillvara i förtroendet att var och en bidrar på sitt bästa sätt till det gemensamma goda. Här passar också ett av de bärande medskicken från er som arbetar med de olika församlingsvårdande uppdragen in. Ni poängterade vikten av tydlighet kring vad som ska hända och varför det önskas, hur det blir ett gott bidrag in i det stora som ni alla bär tillsammans. Det är en tydlighet som möjliggörs med hjälp av transparens och god dialog.

Jag skulle vilja uppmana er att fortsätta de samtal som påbörjats under den gångna veckan. Vad betyder de olika nyckelorden som ni berättat om som viktiga för ert teamarbete? Delaktighet, respekt och tydlighet – vad handlar det om för er? Vilken typ av bemötande och kultur främjar allt det positiva och utvecklande som ni på kloka vis berättat om? För, det finns många sätt att förstå ordens innebörd och det är viktigt att få fatt på vad som menas för att också kunna möjliggöra för just det som är det värdefulla i er tolkning av orden. Det är lite som ett kalejdoskop, ni vet ett sådant som man vrider på, så blir det olika figurer – beroende på vad vi menar, hur vi skruvar på förståelsen, så sammanfogas former och färger på varierande sätt, olika bilder av vad som är viktigt visar sig.

På liknande vis kan vi tänka kring de organisationsförändringar som ni just nu står mitt i. I församlingsvården har två av fyra församlingsherdar slutat och ni är inne i en organisationsprocess som handlar om hur församlingsvården ska organiseras. På samma sätt inom kyrkogårdsarbete och vaktmästeri där ni har utökat med att även stödja Sigtuna församling med dessa tjänster. Inom kansliet har betydande förändringar skett. Allt detta under samma korta tidsperiod. Det innebär ett omtag i en mängd viktiga styrande dokument som policys, delegationer, ledningsstrukturer, informations- och kommunikationskanaler och mycket mera.

Även inom styrning och ledning, inom den förtroendevalda organisationen och mellan förtroendevalda och kyrkoherde finns det ett arbete att göra och att säkerställa, som är av

största vikt. Att omorganisera på djupet som ni nu har gjort, och är på väg att göra, tar tid och energi. Ni har hunnit en bra bit, men jag ser att det också är en bra bit kvar innan omorganisationen är helt genomförd.

En viktig fråga är hur institutionssjälavården på Arlanda ska skötas och utformas. Där pågår ett arbete gentemot stiftskansliet från er sida. Vilken plats ska institutionssjälavården ha inom Svenska kyrkan och hur kommer den till uttryck? Just ni i Märsta pastorat har flera institutioner, förutom Arlanda även kriminalvården och migrationsverket som ni har ansvar för utifrån vistelsebegreppet. Det vill säga att Märsta pastorat har ansvar för den andliga vården gentemot alla som kommer till Märsta pastorats geografiska område.

Om vi återknyter till perspektiven, de sanna färgerna, kalejdoskopets bilder... Hur kan allt det färgglada som Märsta pastorats församlingar rymmer struktureras för att främja församlingslivet på goda vis? Vad blir viktigt i de vägvalen? Hur kan rörligheten som förändringar ofta för med sig bytas till en gemensam bild av vad som är på gång?

I ett av visitationens många möten fick vi alla tipset att "älska varje idé i 15 minuter". Det tycker jag är ett klokt förslag – både att ta idéer och inputs på allvar, att fundera på hur de kan bidra till det ni vill skapa, men också att strategiskt välja bland allt som skulle kunna vara möjligt att göra, för att skapa fokus och frigöra resurser till det som ni väljer att prioritera. Rent praktiskt handlar det om allt från rutiner och ordningar, hur styrning och ledning samarbetar och målsättningar för framtiden, till de detaljer i verksamhetsplaneringen som särskilt främjar relationsbygge och gemensamt ansvarstagande för församlingslivet. Att älska idéer i 15 minuter är alltså ett gott medskick till er alla, i pastoratets arbetslag, i ledningsgrupp och förtroendevalda organ, i samverkan och till er som deltar i och bidrar till olika verksamheter.

Några sammanhang där kärleken till kyrkan och till goda idéer visat sig vara tydlig är bland er som är engagerade i Svenska kyrkans unga och bland er som är förtroendevalda. Ni har mycket gemensamt i era berättelser om vad som engagerar och utmanar. Ni berättar exempelvis om utmaningen i att hitta former för att dela det värdefulla som ni funnit i kyrkans sammanhang och bjuda in fler att vara med. Hur gör vi det? Ung och gammal bär samma funderingar. Gemenskapen och mötet med medmänniskan motiverar er alla, att bidra och påverka för att skapa välkomnande mötesplatser där det går bra att både gråta och skratta. Och, ni har många goda förslag och idéer. Jag undrar vad som skulle hända om ni möttes och delade era perspektiv med varandra? Vilka idéer skulle då träda fram för att bli älskade i minst 15 minuter av både gammal och ung?

Färg och form – altartavlan här i Valsta är både vacker och spännande (titta och peka). Där finns en regnbåge bakom Jesus. Ser ni den? Den är inte färglagd... konstnären har lämnat till den som tittar på motivet, till dig och mig, vi som reflekterar kring altartavlans berättelser, att själv tänka oss färgernas samspel och styrka. Kanske är det för att regnbågar, liksom mycket annat, har flera uttryck beroende på sammanhang? Visst väcker det nyfikenhet! Jag ser fram emot att följa det fortsatta arbetet här i ert sammanhang, ert utforskande i bygget av nyansrika team och omsorgsfull färgmatchning som skapar möjligheter för pastoratets församlingar både idag och imorgon.

Det finns mycket mer att säga men det kommer ett protokoll som jag som prost skickar till biskopen och domkapitlet och som också kommer att skickas till er. Talet kommer finnas med

i protokollet. Jag vill slutligen tacka er, än en gång, för allt ni gjort för att kunna genomföra denna visitation.

Som seden påbjuder så lämnar jag nu ordet fritt.

Bibelord: *“och jag är övertygad om att han som har börjat ett gott verk hos er också skall fullborda det till Kristi Jesu dag”*. Fil 1:6

/Anders Johansson, den 14 april, 2024.